

Vedtagelse i den Form, hvori det blev forelagt her i Tinget, maatte være, at en Dommer nødvendigvis maatte bevilge Henstand, naar Debitor har vist, at han er kommet i Betalingsvanskelighed paa Grund af de foreliggende overordentlige Forhold, uanset, om Kreditor maaske blev fuldstændig ruineret eller dog blev bragt i fortvivlede Forhold ved, at der gaves Henstand. Vi har henvist til, at den tyske Bekendtgørelse Nr. 4456, der til en vis Grad har tjent til Nøster for det foreliggende Lovforslag, netop har en Bestemmelse, der sigter paa det Punkt, jeg her har nævnt, idet det i den paagældende Bekendtgørelse er bestemt, at Henstanden ikke kan gives, hvis den vil medføre uforholdsmæssig Skade for Kreditor, ligesom der træffes Bestemmelser om, at Dommeren efter sit frie Skøn kan afgøre, at der skal stilles Sikkerhed. Vi har altsaa meget ønsket, at der skal træffes tilsvarende Bestemmelser i vor Lov, og det ganske særligt af en bestemt Grund. Ingen kan ønske, at det skal blive almindeligt, at Kreditor søger til Domstolene om alle de Forhold, der kan falde ind under denne Lovgivning. Vi vil være langt bedre tjente med, at Parterne gaar til en udenretlig Overenskomst, men til en saadan er der overordentlig ringe Opmuntring, naar Debitor ved, at han kun behøver at komme til Domstolene for at faa en Kendelse, der skal gaa i hans Favor. Vi mener, at der vil være stærkere Opfordring til at gaa paa Forlig uden Rettens Mellemskomst, naar ogsaa Kreditor har nogen Ret. Vi har gjort dette gældende, og vi takker Flertallet for, at det sammen med den højtærede Justitsminister har indført en Bestemmelse, der til en vis Grad ligner den tyske. Mindretallet mener, at den er ringere end den tyske, men jeg skal ikke komme nærmere ind paa en Udvikling heraf, da vi dog ikke agter at stemme for Ændringsforslaget.

Jeg gentager, at vi, da vi end ikke kan stemme for Lovforslaget i den Form, som Flertallet ønsker at give det, ikke har villet være Medforslagsstillere, men at vi erkender, at man med de vigtigste af Ændringsforslagene helt eller delvis har rettet paa Punkter, som vi har fremdraget i Udvalget, og vi bringer Flertallet en Tak for denne Hensynsfuldhed.

Schovelin: Indtil det ærede Medlem fra Nyborg (Birch) talte, troede i hvert Fald jeg, at der efterhaanden havde bundfældet sig en almindelig Enighed om, at et Moratorium for udenlandsk Gæld under de nærværende vanskelige Forhold var en

absolut Nødvendighed. Nu hører jeg til min store Overtaskelse, at man indenfor det Parti, for hvilket det ærede Medlem havde den Ære at staa som Ordfører, end ikke er overbevist herom, men mener der ganske at maatte lade det hele hænge paa Ministeriets Ansvar. Her overfor ønskede jeg dog at sige, hvad jeg mener, den ærede Ordfører (Ivar Berendsen) vil kunne bekræfte, at der ikke under Udvalgets Forhandlinger er fremkommet en eneste Oplysning, som skulde gaa i Retning af at svække den Overbevisning om det udenlandske Moratoriums Nødvendighed, som blandt andre ogsaa jeg har gjort gældende ved første Behandling. Selv den saa moratoriefjendtlige Deputation, vi modtog fra Provinshandelsstanden med Etatsraad Schnakenburg og Konsul Cloos som Ordførere, turde ikke opretholde nogen Modstand mod et Moratorium for udenlandsk Gæld. Jeg tror derfor at turde se bort fra den pludselige Ængstelse, som i syvende og sidste Øjeblik uden nogen som helst Støtte i objektive Kendsgeminger har grebet Venstre overfor Spørgsmaalet om et udenlandsk Moratorium, og idet jeg mener at kunne gaa ud fra som noget fastslaaet, at der er en almindelig Følelse, ja Overbevisning i hele vort Erhvervssamfund om, at et Moratorium for udenlandsk Gæld er nødvendigt, vil jeg gaa over til paa Grundlag deraf at undersøge, hvad der deraf videre maatte følge i Forholdet indadtil. Det er da for det første saaledes, at det tør siges at være en Retsgrundsetning eller en Grundsetning, vi stadig har fulgt i alle vore Forhold, at i saadanne borgerlige Retsforhold som Skyld, Tilgodehavende og lignende behandles Udlændinge og Indlændinge ens. Jeg skal ikke komme ind paa — det er efter min Mening i denne Sammenhæng unødvendigt —, hvorvidt det vilde være stridende mod vore Traktater med udenlandske Magter, hvis vi indførte et Moratorium for udenlandsk Gæld og ikke traf nogen tilsvarende indenlandsk Moratorieforanstaltning, men jeg maa hævde, at den Aand, som gaar igennem samtlige vore Traktater, og paa Basis af hvilken de er sluttede, er denne, at Udlændinge og Indlændinge i alle saadanne borgerlige Samfundsforhold skal her i Landet behandles ens, ud fra ensartet Synspunkt. Allerede paa Grundlag heraf vilde jeg anse det for urimeligt og urigtigt, hvis man ikke, for saa vidt man vilde gaa til et Moratorium for udenlandsk Gæld, traf nogle sig dertil sluttende Lovbestemmelser angaaende Opnaelse af Betalingshenstand i indenlandske Betalingsforhold.